

Sted ogsaa uden Hensyn til Hovedgaardstart, Beneficiargods og anden Jord, da deri synes at antydes, at der hidtil har bestaaet en anden Regel. Dette er imidlertid ikke Tilfældet, da der staaer i Reglementet, at Arbeidet skal ydes saavel af samlet som parcelleret Hovedgaardstart, samt Præste og andre beneficierede Gaardes og Husfes Beboere. Det er altsaa aldeles intet Nyt, der i saa Henseende indføres. Det eneste Nye er, at man medtager de enkelte Bygninger, som hverken kunne siges at være Heels eller Halvgaarde, ved hvilke man hverken kan holde sig til denne Inddeling eller henvise til Hartkornet, og hvor saa Bygningernes Assuranceværdi sættes istedet. Dette kan der i og for sig principmæssigt Intet være imod, idet det tør forudsættes, at der ogsaa paa saadanne Steder vil være Arbeidskraft tilstede, som kan bruges. Praktisk vil det ingen virkelig Betydning have. Et andet Spørgsmaal, der bliver tilbage, er det Forhold, hvori Huusmændene skulle medtages til dette Arbeide. Bestemmelsen i Forordningen 27de Mai 1848 § 1 om det Valg, der skal foretages, som jeg forresten ikke troer nogetsteds er kommet til Anvendelse ved de affattede femaarige Regulativer, imellem Anvendelsen til Sneekastningsarbeidet eller andet kommunalt Arbeide, kan jeg kun ønske ophævet og maa altsaa forsaavidt ganske slutte mig til Udkastet. Jeg forstaaer idetmindste Slutningen af Udkastets § 1 saaledes, at Bestemmelsen skal bortfalde, saaledes at Retten til at medtage Huusmænd ikke har anden Grændse end den, der haves for atfordre Arbeide til Sneekastning af alle Andre, der boe indenfor visse Grændser, nemlig det virkelig praktiske Behov, hvilket undertiden vil give mindre end tre Dage, men undertiden kan blive mange Gange mere, idet Alt her er afhængigt af en Naturbegivenhed, som ingen Lov kan ordne, men hvis Indtrædelse Loven kun kan forudsæe. Huusmændene faae det her bestemte Bederlag, saasnart de tilstiges til Arbeide udover tre Dage, enten det er til Sneekastning eller til andet kommunalt Arbeide, medens dog Forpligtelsen til at yde Arbeidet ikke kan indskrænkes til tre Dage. Regelen vil altsaa blive den, at Communen har Ret til uden

Bederlag at fordre tre Dages Arbeide af Huusmændene og derhos Ret til at tilstige dem til Sneekastningsarbeide efter lovlig Omgang, forsaavidt der er Behov dertil tilstede, kun at de faae Betaling for hvad de have ydet Communen udover tre Dage, ligegyldigt om det er Sneekastningsarbeide eller andet kommunalt Arbeide. Dette Punkt staaer i en stærkere Forbindelse med Sneekastningsloven, men skal der udfomme en ny Lov, er det ønskeligt, at dette Forhold bliver reguleret. At henvise til Hartkornet som en usædvanlig Regel er derimod efter min Mening mindre hensigtsmæssigt i mange Forhold, selv om der tales om virkelig Besætning. Der hersker en aabenbar Overtro paa Hartkornets Useilbarlighed, der staaer i den største Modstrid med den Erfaring, Enhver maa have gjort. Der var jo allerede Unøagtigheder ved Matrifiklens Indførelse, og der kommer flere og flere for hvert Aar, der gaaer, efterat en saadan Kataster er fastsat. Om man imidlertid ogsaa vil lade det gaae, hvor der er Tale om Dødsfald i Penge, saa kan det dog paa ingen Maade gaae an at bruge Hartkornet som Grundlag og endnu mindre, som den sidste Taler foreslog, som det eneste Grundlag for et Forhold som dette, da det aabenbart ikke er Hartkornet, som skal rensse Betene, men de Folk, som præsumeres at være tilstede paa Hartkornet.

Jeg har altsaa stor Tvivl om, at Lovudkastet er nødvendigt; jeg mener, at de Forandringer, det gør i det bestaaende Reglement, ere høist uvæsentlige og lidet betydende, og jeg kan ingenlunde tiltræde istedetfor den Regel, der nu gælder, at substituere Hartkornet som Grundlag for Fordelingen af et Naturalhøveri, hvor Folkehølet altid maa blive den ledende Grundsætning, og hvor det kommer an paa at udtale de rette Kriterier for det præsumerede Folkehøld.

Drejer: Jeg kan ikke Andet end være aldeles enig med den ærede sidste Taler (Kehmann) i, at det, der kan ventes opnaaet ved Loven, naar deri ikke stæer nogen Udvidelse, vil være saa lidet, at det er høist tvivlsomt,